

CAPITOLUL III. REINTEGRAREA ȚĂRII ȘI CONSOLIDAREA STATALITĂȚII

Obiectivele principale în domeniul reintegrării țării:

1. Promovarea obiectivului reglementării cuprinzătoare și viabile a conflictului transnistrean cu respectarea suveranității și integrității teritoriale a R.Moldova.
2. Asigurarea unui dialog permanent cu partenerii externi și organizațiile internaționale în vederea sprijinirii procesului de reglementare a conflictului transnistrean și de reintegrare a țării.
3. Continuarea eforturilor de elaborare a statutului juridic special al regiunii transnistrene în cadrul negocierilor în formatul „5+2”, promovarea la nivel național a unei viziuni consolidate cu privire la reglementarea conflictului transnistrean.
4. Sporirea rolului UE și SUA în procesul de reglementare, în vederea activizării și sporirii randamentului negocierilor în formatul „5+2”.
5. Realizarea acțiunilor orientate spre asigurarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană și a liberei circulații a persoanelor, bunurilor și serviciilor între cele două maluri ale Nistrului.
6. Identificarea mecanismelor de aplicare în regiunea transnistreană a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, prevăzută de Acordul de Asociere cu Uniunea Europeană.
7. Promovarea interacțiunii dintre comunitățile de afaceri de pe ambele maluri ale Nistrului.
8. Colaborarea cu Uniunea Europeană și Ucraina în vederea securizării frontierei moldo-ucrainene.

Realizările principale

În perioada de referință a fost relansat procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană. În scopul aprofundării dialogului cu reprezentanții Tiraspolului și partenerii internaționali implicați în procesul de reglementare a conflictului transnistrean (formatul „5+2” – OSCE, Federația Rusă, Ucraina, UE și SUA) - au avut loc 3 întâlniri (inclusiv una informală) ale reprezentanților politici pentru reglementarea conflictului transnistrean din partea Chișinăului și Tiraspolului (formatul „1+1”), la care au participat și reprezentanții mediatorilor și observatorilor din formatul „5+2” (3 martie la Tiraspol, 12 și 20 martie, Chișinău).

La 21 aprilie 2015, au avut loc consultări speciale ale participanților în formatul „5+2”. În cadrul discuțiilor au fost reafirmate angajamentele de a respecta documentele fundamentale ale formatului „5+2”, au fost analizate înțelegerile anterioare ale procesului de negocieri, a fost abordat subiectul privind mecanismele de asigurare a implementării înțelegerilor semnate și au fost examinate o serie de subiecte privind viitoarea activitate a formatului de negocieri.

Au avut loc 41 de întrevederi ale viceprim-ministrului pentru reintegrare și 9 întrevederi ale Șefului Biroului pentru reintegrare cu reprezentanții partenerilor internaționali, la care au fost abordate subiecte privind reglementarea conflictului transnistrean, reintegrarea țării, promovarea măsurilor de consolidare a încrederii și necesitatea îmbunătățirii situației social-economice a populației din regiunea transnistreană.

În cadrul întâlnirilor bilaterale, dar și a forumurilor internaționale, autoritățile de la Chișinău promovează politica îndreptată spre retragerea necondiționată a prezenței militare străine de pe teritoriul Republicii Moldova, în conformitate cu deciziile relevante ale Summit-ului OSCE de la Istanbul și înlocuirea actualei operațiuni de menținere a păcii cu o misiune multinațională civilă cu mandat internațional.

La 16 martie curent, Prim-ministrul Chiril Gaburici a efectuat o vizită la Bruxelles, unde a avut o întrevedere cu secretarul general NATO Jens Stoltenberg și a efectuat un schimb de opinii pe un spectru larg de probleme de interes comun, iar ultimul a reiterat susținerea Alianței Nord-Atlantice pentru Republica Moldova în partea ce ține de implementarea prevederilor Tratatului privind Forțele Armate Convenționale din Europa și a obiectivului ce ține de retragerea forțelor ruse de pe teritoriul țării.

A fost continuată activitatea de promovare și susținere a implementării proiectelor pentru consolidarea încrederii și îmbunătățirea condițiilor de viață a populației de pe cele două maluri ale Nistrului. La 14 martie curent a avut loc întrevederea dintre Prim-ministrul RM și liderul transnistrean, în cadrul căreia au fost realizate următoarele acțiuni:

- a fost semnat Protocolul adițional de prelungire a mecanismului transportului feroviar de mărfuri prin Transnistria până la sfârșitul anului 2016;
- s-a convenit de a imprima un impuls pozitiv tuturor platformelor de dialog și de conlucrare în procesul reglementării problemei transnistrene;
- s-a agreat organizarea pe 20 martie curent a întâlnirii comune a reprezentanților politici cu șefii grupurilor sectoriale de lucru pentru consolidarea încrederii, la care s-a făcut un schimb de opinii pe subiectele prioritare ce urmează a fi abordate în procesul de negocieri și la care urmează a fi identificate soluții tehnice;
- s-a obținut înțelegerea de a finaliza lucrările de demontare a funicularului dintre Rezina și Râbnîța, pe malul stâng al Nistrului;
- s-a convenit ca în perioada sărbătorilor pascale să fie introdus un regim simplificat de trecere a liniei administrative în măsură să faciliteze libera circulație a persoanelor și mijloacelor de transport între cele două maluri ale Nistrului.

La 10 aprilie Prim-ministrul RM și liderul transnistrean au fost semnat Decizia protocolară privind mecanismul de cooperare a subiecților de asigurare de pe ambele maluri ale Nistrului, ce prevedea angajamentul părților de a elabora până la 10 mai, documentul cadru. La 08 mai, companiile de asigurare de pe ambele maluri, în prezența reprezentanților politici de la Chișinău și Tiraspol, au semnat mecanismul cadru privind interacțiunea asiguratorilor pe un termen de 1 an. Astfel, începând cu 01 iunie 2015, posesorii de autoturisme înmatriculate în RM, deținători de polițe de asigurare ale companiilor semnatare, nu vor avea obligația să procure o altă poliță.

Pentru anul curent, în bugetul de stat al Republicii Moldova au fost prevăzute alocații bugetare pentru activitățile de reintegrare a țării pentru anul 2015 în sumă de 15 mln. de lei.

Au avut loc consultări cu principalii donatori internaționali asupra perspectivelor creării unui fond din care vor fi finanțate proiectele post reglementare, urmând ca în comun cu autoritățile naționale relevante să fie examinate capacitățile și identificate mecanismele instituirii fondului respectiv.

Totodată, donatorii internaționali au prevăzut pentru anul curent peste 8,7 mil. euro pentru proiecte și acțiuni care au drept scop consolidarea încrederii și îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației de pe cele două maluri ale Nistrului.

A fost continuată activitatea de consolidare a cooperării cu UE, Consiliul Europei și alți parteneri externi în cadrul programului „Măsuri de consolidare a încrederii dintre cele două maluri ale râului Nistru”. În luna martie s-a finalizat cu succes a III-a etapă a programului „Măsuri de Consolidare a Încrederii” (AAP 2011), finanțat de Uniunea Europeană și Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare. În cadrul acestei etape au fost implementate peste 120 proiecte și acțiuni, în valoare de 13,1 mil. euro. La 15 martie 2015 a demarat cea de-a IV-a etapă a programului „Măsuri de Consolidare a Încrederii” (PNA 2013) în valoare de 28 mil. Euro, care va fi implementată timp de 5 ani și este finanțată de Uniunea Europeană. Obiectivul general al programului constă în facilitarea soluționării problemei transnistrene prin stimularea dialogului și consolidarea încrederii între Chișinău și Tiraspol.

A continuat activitatea de creare a condițiilor de dezvoltare a comerțului între agenții economici de pe cele două maluri ale Nistrului și de promovare a relațiilor comerciale cu UE, cu includerea comunității de afaceri de pe ambele maluri ale Nistrului. Peste 120 de agenți economici din industria textilă și agroalimentară din Bălți, Edineț, Orhei, Cahul și Râbnici au fost informați despre rezultatele implementării Acordului de Liber Schimb cu UE, precum și despre instrumentele de marketing pentru accesarea pieței europene. Seminarele informative au avut loc, în perioada 23 aprilie - 6 mai, în cadrul proiectului „DCFTA-Informarea și consolidarea capacităților agenților economici”, implementat de Camera de Comerț și Industrie și Asociația Businessului European, cu participarea viceministrului Economiei, Octavian Calmâc.

În perioada de referință agenților economici din regiunea transnistreană le-au fost eliberate 396 certificate de origine a mărfurilor EUR.1 EU, pentru exportul producției în țările Uniunii Europene, folosindu-se de Preferințele Comerciale Autonome. Analiza exportului conform destinației pieței de desfacere denotă faptul că peste 60% din volumul total al exportului, realizat de agenții economici transnistreni, revine țărilor UE.

Volumul total al mărfurilor tranzacționate între agenții de pe cele două maluri ale Nistrului în primele trei luni ale anului curent a constituit 53 mil. USD, de pe malul drept pe malul stâng – 45,6 mil. USD, iar din regiunea transnistreană pe malul drept – 7,4 mil. USD.

La Ministerul Economiei a fost creat un grup special pentru identificarea mecanismelor de aplicare în regiunea transnistreană a Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător și promovarea relațiilor comerciale cu UE. Grupul a elaborat un document care prevede unele măsuri de cooperare în impulsivizarea activității comercial-economice externe a regiunii transnistrene. Documentul va fi consultat cu partenerii de dezvoltare în comun cu experții UE din cadrul DG SANCO (Directorate-General for Health and Consumers) care vor analiza compatibilitatea cu standardele comerciale interne și externe în materie de siguranță, calitate și competitivitate. Documentul are drept scop stimularea cooperării comercial-economice dintre cele două părți, precum și facilitarea exportului din regiunea transnistreană pe piețele UE și alte piețe externe cu care RM are regim facilitat și urmează să fie prezentat părții transnistrene în timpul cel mai apropiat.

Continuă cooperarea cu Misiunea Comisiei Europene de Asistență la Frontieră (EUBAM), inclusiv pentru reluarea deplină a traficului feroviar de mărfuri și pasageri prin regiunea transnistreană. La 21 ianuarie 2015, în orașul Odesa (Ucraina) a avut loc cea de-a 108-a Reuniune externă de coordonare a Misiunii EUBAM, la care au fost abordate subiecte privind schimbul de informație operativă dintre serviciile specializate ale Ucrainei și Moldovei.

Au fost inițiate consultări în formatul Republica Moldova-Ucraina-EUBAM pentru dezvoltarea managementului integrat al frontierei de stat și pentru extinderea proiectelor-pilot de patrulare comună pe segmentul central (transnistrean) al frontierei moldo-ucrainene. Sunt în proces de definitivare actele și materialele necesare pentru inițierea negocierilor pe marginea proiectului Acordului între Guvernul Republicii Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei cu privire la organizarea schimbului de informații privind persoanele și mijloacele de transport, cu care persoanele traversează frontiera de stat moldo-ucraineană.

Continuă monitorizarea implementării Memorandumului de înțelegere între Guvernul Republicii Moldova, Comisia Europeană și Guvernul Ucrainei cu privire la Misiunea Comisiei Europene de Asistență la Frontieră în Republica Moldova și Ucraina, semnat la 7 octombrie 2005. În perioada 20-22 ianuarie curent a avut loc cea de-a 57-a ședință a Comisiei mixte de demarcare a frontierei de stat moldo-ucrainene (or. Vinița, Ucraina), la care a fost examinat și aprobat Planul de demarcare a frontierei de stat pentru anul 2015.

Continuă promovarea conceptului de „restabilire a spațiilor unice” (juridic, economic, social, de apărare, vamal, umanitar, informațional etc.) pe ambele maluri. Pe parcursul primelor 3 luni au avut loc 4 ședințe ale Grupurilor de lucru sectoriale pentru consolidarea măsurilor de încredere între ambele maluri ale Nistrului (transport, ecologie, economie, educație). În această perioadă au fost organizate și 3 ședințe ale subgrupului de lucru pentru educație unde au fost discutate problemele privind impozitarea școlilor moldovenești care studiază în grafie latină. Continuă lucrul asupra proiectului Regulamentului privind funcționarea școlilor moldovenești din regiunea transnistreană.